

Asia: VN/28937/2021

Arviomuistio pienriitamenettelystä

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto pienriitamenettelystä laaditusta Arviomuistiosta, OM:n lausuntopyyntö 18.1.2023 Dnro VN/28937/2021

Satakunnan kärjäoikeus esittää lausuntonaan seuraavan:

Arviomuistio on laadittu perusteellisesti ja sen vertaileva katsaus on ansiokas.

1. Tämänhetkinen oikeudenkäyntien kuluriski rajaa pienempiä riita-asioita pois tuomioistuimien täysimittaisesta käsittelystä. Sen vuoksi on kannatettavaa, että pienriitamenettelystä säädetään erillinen menettely. Menettelyyn ohjautuisivat asiat, joita ei riitaisuuden vuoksi voisi käsitellä summaarisessa menettelyssä. Myös summaariseen menettelyyn ohjautuneet asiat, jotka eivät kuitenkaan olisi riidattomia, voitaisiin käsitellä pienriitamenettelyssä. Pienriitamenttelyssä voitaisiin käsitellä myös asiat, joissa haettaisiin takaisinsaantia kärjäoikeuden yksipuoliseen tuomioon.
2. Pienriitamenettelyssä käsiteltävien asioiden soveltamisala tulisi rajata 10.000 euron suuruisiin vaatimuksiin, mikä määrä kattaisi yksittäisten kuluttajien hieman vähäistä suuremmatkin hankinnat ja niistä mahdollisesti aiheutuvat riidat, joissa kuluttajat tarvitsisivat tuomioistuimen täytäntöönpanokelpoisia ratkaisuja.
3. Se, onko asia käsiteltävä pienriitamenettelyssä tulisi viimekädessä aina olla tuomioistuimen ratkaistavissa. Näin asiasisällöltään vaikeat ja ennakkoratkaisuluotoiset asiat saataisiin tuomioistuimen täysmittaiseen riita-asian prosessiin ja korkeimman oikeuden käsittelyyn, mikäli olisi tarvetta antaa oikeuskäytäntöä ohjaavia ratkaisuja.

Käräjäoikeuden prosessiratkaisusta ei edellä mainitusta syytä saisi erillistä valitusoikeutta.

Asian vieminen täysmittaiseen riita-asian prosessiin mahdollistaisi myös asian sovittelumenettelyyn ohjaamisen. Mikäli asianosaiset eivät suostuisi sovittelumenettelyyn, asian suullinen käsittely olisi ilman oikeudellista avustajaa toimiville asianosaisille helpompi tapa prosessata kuin virallisten kirjelmien laatiminen. Asian käsittely kirjallisessa menettelyssä tulisi silti olla mahdollista asianosaisten niin toivoessa ja kyetessä laatimaan vaadittavia kirjelmiä.

4. Pienriitamenttelystä käsiteltävä asia tulisi käsitellä valmistelussa ja pääkäsittelyssä, jotka muodostaisivat kokonaisuuden. Asian ratkaisu olisi näin mahdollista saada nopeasti ja yhden kosketuksen periaatteella.

5. Ilman oikeudellista avustajaa toimivien asianosaisten tasapuolinen ohjaaminen olisi tarpeen asian puheenjohtajan toimesta.

6. Oikeudenkäynnin toimittaminen videoyhteydellä tulisi olla sallittua nykyisten säännösten mukaisesti. Tämä edellyttäisi, että myös asianosaisilla olisi toimivat ja käräjäoikeuden laitteistojen kanssa yhteensopivat laitteet.

7. Pienriitamenttelystä aiheutuville oikeudenkäyntikuluille tulisi säätää kulukatto. Se auttaisi asianosaisia arvioimaan oikeudenkäyntiin vietävän asian oikeudenkäyntikuriskia. Toisaalta kulukatto helpottaisi asianosaista hinnoittelemaan oman työnsä arvoa.

8. Pienriitamenttelystä annettavasta ratkaisusta tulisi olla käytössä normaali muutoksenhakuoikeus kuten riita-asioissa. Tulisi myös harkita säännöstä siitä, että asianosaiset voisivat sopia, ettei kumpikaan osapuoli hae muutosta käräjäoikeuden ratkaisuun, mikä nopeuttaisi ratkaisun lainvoimaiseksi tulemistä.

9. On oletettavaa, että pienriitamenttely lisäisi käräjäoikeudessa vireillä olevien asioiden määrää huomattavasti, mikä tulisi ottaa huomioon niin tuomari- kuin käräjäsihteeriresursseissa. Luultavammin osa lautakunnissa käsiteltävistä asioista vietäisiin pienriitamenttelyyn, mikä voisi vapauttaa lautakunnissa käytössä olevia resursseja.

Lausunto on laadittu Satakunnan käräjäoikeudessa osaston johtaja, käräjätuomari Heikki Ryynäsen ja laamanni Jaana Helanderin toimesta.

Porissa, 14.3.2023

Jaana Helander

Laamanni

Helander Jaana
Satakunnan käräjäoikeus